

Nota gebiedsgericht werken

Herijking wijkgericht werken

Inhoudsopgave

Inleiding	Pagina 3
HOOFDSTUK 1 Gebiedsgericht werken	Pagina 5
1.1. Leefbaarheid	Pagina 6
1.2. Flexibiliteit en maatwerk	
1.3. Doelstellingen gebiedsgerichtwerken	
HOOFDSTUK 2 Organisatie en gebiedsgericht werken	Pagina 7
2.1. Ontwikkelingstraject	Pagina 9
2.2. Evaluatie, monitoring en sturing	
HOOFDSTUK 3 Rolverdeling tussen WBT's en gemeente	Pagina 10
3.1 De basisafspraken: wat is een WBT?	
3.2. Afspraken over het wijkbudget	
3.3. Afspraken over beleidsadvisering en rol bij participatieprocessen	Pagina 11
3.4. Wat heeft de gemeente de WBT's te bieden?	Pagina 12
3.5. Samenvattend	Pagina 13
HOOFDSTUK 4 Vervolg en tijdspad	Pagina 13
4.1. Mogelijke overlegvormen: waar kun je aan denken?	
4.2. Wijkwethouder	Pagina 14
4.3. Extra budget gevraagd aan de raad voor herijking wijkgericht werken	
4.4. Tijdspad	Pagina 15
Bijlagen	
Bijlage 1 Overlegvormen	

INLEIDING

Ruim tien jaar geleden zijn we in Soest gestart met wijkgericht werken en het opbouwen van een netwerk aan wijkbewonersteams (WBT's). Op instigatie van de raad is er een evaluatie wijkgericht werken uitgevoerd (*"In de volgende versnelling"*, april 2010).

In deze evaluatie komt naar voren dat dankzij de inzet van de WBT's in samenwerking met de gemeente en partnerorganisaties veel zaken zijn gerealiseerd. Maar er zijn ook ontwikkelingen geweest die minder gunstig uitpakten. Verschillende verwachtingen tussen WBT's en gemeente veroorzaakten knelpunten in de dagelijkse samenwerking. De bezuiniging op wijkgericht werken in de begroting 2010 kwam daar nog bij.

Deze evaluatie is besproken met leden van de WBT's en partnerorganisaties (zoals ook aan hen was toegezegd) en op 11 november 2010 in de Ronde van de raad. Deze besprekingen hebben geleid tot een aantal relevante aanvullende vragen, overwegingen en beelden die in het voorliggende herijkingsdocument aan de orde komen.

Overwegingen

Als gemeente is het van belang om te weten wat de sterke kanten zijn in onze gemeenschap, welke mensen waarvoor verantwoordelijkheid kunnen dragen en welke verbanden zo sterk zijn dat ze een functie kunnen hebben voor onze samenleving in Soest als geheel.

Dit sluit aan bij de uitgangspunten van het collegeprogramma van Soest:

- Een nieuw evenwicht, waarbij duidelijk is dat inwoners zelf primair verantwoordelijk zijn voor hun eigen leven. Dat zij hun eigen omgeving en hun nabije samenleving zelf zo moeten organiseren, dat die een stootje kunnen opvangen. De overheid heeft als taak inwoners daartoe in staat te stellen.

De vraag die wij aan de samenleving stellen betekent ook iets voor onze eigen rol. We moeten als gemeente een bondgenoot kunnen zijn. Een overheid als bondgenoot maakt kenbaar dat de samenleving niet van haar is maar van de inwoners en waarbij iedereen 'partner' is.

Dat vraagt ook om een aansturing van de organisatie gericht op het voorop stellen van de samenleving. Een proces dat binnen Soest o.a. wordt vormgegeven binnen de doorontwikkeling van onze organisatie, waarin de kernwaarde *van buiten naar binnen denken en werken*, naast excellente dienstverlening één van de speerpunten is.

De afgelopen jaren is er eerder geprobeerd het wijkgericht werken te herijken met nieuwe afspraken, convenanten en spelregels. Die hebben echter niet geleid tot een betere verstandhouding. Alle partijen zijn van goede wil, maar uit diverse gesprekken blijkt dat de vertrouwensvraag vaak wordt gesteld. Naar de mening van het college is dit mede het gevolg van het ontbreken van duidelijke afspraken en een gemeenschappelijk beeld over wie waarvoor verantwoordelijk is, hoe we samen willen werken en heldere kaders vanuit het gemeentebestuur (*zie ook hoofdstuk 5*).

De partnerorganisaties en de WBT's maar ook de raad verwachten van het college van B&W initiatief en een standpunt over wat we willen bereiken en wat we daar wel en niet voor gaan doen.

Op de oude voet doorgaan met alleen het herijken van een aantal afspraken, of het vormen van nieuwe overlegvormen zoals een aantal keren eerder is getracht, doet volgens het college van B&W geen recht aan de ontstane situatie, de gesignaleerde problemen en mogelijke gewenste oplossingsrichtingen. We hebben een goed beeld van welke problemen moeten worden opgelost en we moeten afspraken maken

met de raad, inwoners en partners in de samenleving hoe we dit nu met elkaar beter kunnen en willen organiseren.

Dat vraagt om een fundamentele heroverweging van de manier waarop wij aankijken tegen wijkgericht werken o.a. ten aanzien van de onderstaande elementen:

- Rol en positie van de WBT's opnieuw definiëren;
- Het optimaliseren van de overlegstructuren met onze partners in de samenleving waaronder de WBT's;
- Het opnieuw definiëren van de rol en taken van de wijkcoördinatoren.

Er zijn in wijken allerlei partijen die zich betrokken voelen bij 'hun wijk'. Een WBT kan een belangrijke speler zijn, maar bijvoorbeeld ook woningcorporaties, welzijnswerk, scholen, bedrijven en individuele inwoners hebben ideeën over hun wijk en willen zich daarvoor inzetten.

Flexibel inspelen op ontwikkelingen in gebieden vraagt om maatwerk. In de ene situatie is het gebied een hele wijk, in andere situaties kan dit ook een buurt, straat of een huizenblok zijn.

Dat is ook de reden om voor te stellen vanaf nu te spreken over *gebiedsgericht* werken in plaats van *wijkgericht* werken. In hoofdstuk 1 wordt dit nader voor u uitgewerkt. De gemeente wil een organisatie zijn die gebiedsgericht werken benut om hoogwaardige dienstverlening aan inwoners te leveren en de samenwerking te vergroten.

Leeswijzer

In *hoofdstuk 1* introduceren wij gebiedsgericht (samen)werken.

Hoofdstuk 2 richt zich met name op de organisatorische inbedding voor gebiedsgericht werken, met een doorkijk naar het vervolg binnen de organisatie en het verder ontwikkelen van gebiedsgericht werken.

Hoofdstuk 3 tenslotte geeft specifiek antwoord op de vragen: wat verwacht de gemeente van de WBT's en wat mogen de WBT's andersom verwachten van de gemeente?

In *hoofdstuk 4* wordt het tijdspad gegeven voor de komende periode.

Definities

Gebiedsgericht werken: gebiedsgericht werken beoogt een samenhangende en op maat gesneden aanpak van vraagstukken zoals die op een concrete plaats spelen, waarbij de leefwereld van iedereen die in dit gebied woont, werkt of verblijft het vertrek- en richtpunt vormt.

Participatie zoals hier bedoeld gaat over participatie bij beleidsvoering en is een manier om bewoners (al dan niet georganiseerd in maatschappelijke organisaties), bedrijven en organisaties bij de ontwikkeling, uitvoering en evaluatie bij het lokale beleid te betrekken.

Wijkbewonersteams en dorpsbewonersteam: in deze nota wordt de afkorting van het wijkbewonersteam, WBT gebruikt. waar WBT of WBT's staat, wordt ook het dorpsbewonersteam bedoeld.

HOOFDSTUK 1

Gebiedsgericht werken

Gebiedsgericht werken beoogt een samenhangende en op maat gesneden aanpak van vraagstukken zoals die op een concrete plaats spelen, waarbij de leefwereld van iedereen die in dit gebied woont, werkt of verblijft het vertrek- en richtpunt vormt.

Afhankelijk van het vraagstuk verschilt de schaal van het gebied. Dit kan een wijk, een buurt, straat of huizenblok zijn. Het gebied kan ook wijkoverstijgend of zelfs gemeentebreed zijn.

Juist omdat gebiedsgericht werken aansluit bij de belevingswereld van iedereen die in dit gebied woont, werkt of verblijft, vormt participatie een belangrijk uitgangspunt voor gebiedsgericht werken.

Zoals in bovenstaand schema te zien is, vergt gebiedsgericht werken maatwerk en kan gebiedsgericht werken op verschillende manieren vorm krijgen.

Uitgangspunt is evenwel dat gebiedsgericht werken vooral een manier van werken is die in onze cultuur van bestuur en organisatie is verankerd. Gebiedsgericht werken maakt onderdeel uit van ons reguliere werk, waarbij de uitgangspunten van focus op een passend gebied, leefwereld als vertrek- en richtpunt, integrale afweging en maatwerk door iedereen wordt toegepast.

1.1. Leefbaarheid

Gebiedsgericht werken is gericht op de leefbaarheid in wijken, buurten en straten. Leefbaarheid is een breed begrip en omvat:

- fysieke en sociale aspecten;
- directe leefomgeving en wijkoverstijgend/gemeentebreed met consequenties voor de directe leefomgeving.

Dit staat in onderstaand schema weergegeven.

	Wijkspecifieke opgaven gekoppeld aan directe leefomgeving	Wijkoverstijgende opgaven met consequenties voor de leefomgeving van de wijk
Fysieke opgave	Zwerfvuil, groenonderhoud Fysieke inrichting woonerven Parkeren in de wijk	Verkeer, ruimtelijke ordening Woningbouwrealisatie
Sociale opgave	Spelen, ontmoeten/ hangen, participeren van jongeren in de wijk Aanpak huiselijk geweld en geweld op straat	Zorg en welzijn, armoedebestrijding, sport en cultuur

1.2. Flexibiliteit en maatwerk

Flexibel inspelen op ontwikkelingen in gebieden vraagt om maatwerk. Het college wil inzetten op een gerichte aanpak waarbij adequaat kan worden ingespeeld op de schaal die past bij een vraagstuk. Nadrukkelijk is de wens om de relatie met de WBT's te herstellen. Tegelijkertijd is het doel samen te werken met alle relevante partners in een gebied. Dat betekent dat voor sommige gebieden met meer leefbaarheidproblemen de inzet van en samenwerking tussen meerdere partners nodig is en in andere gebieden kan worden volstaan met initiatieven van actieve bewoners en/of een WBT.

Daarnaast spelen ook potentiële samenwerkingspartners die we nog onvoldoende kennen of nog niet worden betrokken zoals scholen, kerkbesturen, winkeliers- en andere ondernemers en niet georganiseerde inwoners een belangrijke rol bij gebiedsgericht werken. We zullen hiervoor onze netwerkcontacten beter in beeld brengen en intensievere samenwerking zoeken met 'nieuwe' partners. Kortom: **flexibiliteit in samenwerkingsverbanden en overlegvormen in gebieden en wijken.**

1.3. Doelstellingen gebiedsgericht werken

- *Wat willen we bereiken?* Vanuit de gemeente zetten we in op het versterken van de leefbaarheid van onze wijken, buurten en straten en op de hiervoor benodigde participatie en communicatie. We zijn succesvol als de inwoners ervaren dat ze invloed kunnen hebben op hun leefomgeving. Waarbij mensen elkaar ontmoeten, zich verantwoordelijk voelen voor hun leefomgeving en daarin een actieve bijdrage leveren.
- *Hoe willen we dat bereiken?* Door middel van integrale samenwerking tussen inwoners, WBT's, partners en de gemeentelijke organisatie. Daarvoor moet de organisatie verder worden doorontwikkeld.

- *Hoe weten we of ons doel is bereikt?* Het na afloop evalueren van de wat-, met wie- en hoe-vragen. Dit vindt plaats bij de beleidsevaluatie en binnen de P&C cyclus. Hoe we dit kunnen gaan doen, moet duidelijk worden in het overleg met partners en raad, maar in hoofdstuk 3 is een beeld geschetst van hoe dit zou kunnen.

HOOFDSTUK 2 Organisatie van gebiedsgericht werken

De ambtelijke organisatie is in ontwikkeling en gebiedsgericht werken beschouwt de gemeente, net als integraal werken, als een werkwijze. Met deze werkwijze zijn we al bezig, maar zoals uit het onderzoek en de input van raad en samenleving duidelijk naar voren komt, zijn we daar nog onvoldoende in geslaagd. Willen we gebiedsgericht werken verbeteren dan moet ook de organisatie en cultuur binnen onze organisatie en wijze van werken, daarop aansluiten.

Integraal, gebiedsgericht werken wordt bevorderd via een door alle beleidsprofessionals gevoerde werkwijze. Startpunt hierin vormt het verbinden van de afzonderlijke inhoudelijke opgaven met elkaar. Gebiedsgericht werken krijgt zodoende vorm binnen de 'staande' organisatie, via een gemeenschappelijke professionele werkwijze die het mogelijk maakt qua aanpak en organisatie flexibeler in te spelen op de situatie (maatwerk). Om de 'staande' organisatie hierin te ondersteunen, willen we op een centrale plek in de organisatie hiervoor een eenheid oprichten.

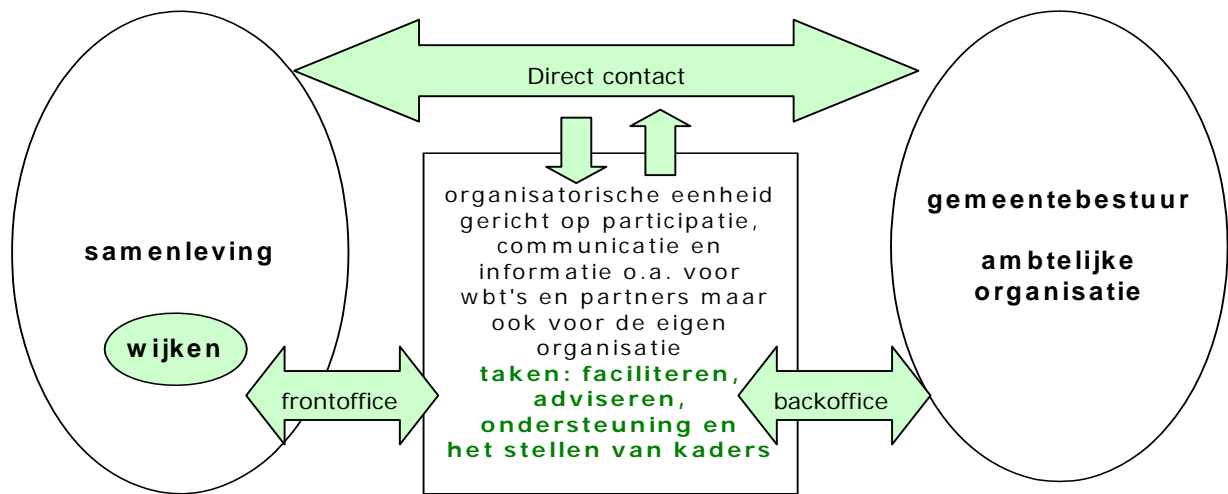
Deze eenheid kan in bijzondere omstandigheden ook een rol vervullen bij impasses als gevolg van problemen in de samenwerking tussen organisatie en samenleving. Deze eenheid kan dit met gezag bij de gemeentesecretaris/college van B&W agenderen om op korte termijn een doorbraak te bewerkstelligen.

De eenheid fungeert vanuit de afdeling Bedrijfsvoering en niet vanuit de lijn zoals de laatste jaren steeds het geval was. Binnen deze eenheid is er een (relatief) onderscheid tussen front- en backoffice. De frontoffice bestaat uit een aantal medewerkers dat als aanspreekpunt voor WBT's en partnerorganisaties fungeert. Vanuit de backoffice zorgen zij voor facilitering van de interactie tussen wijk/gebied en gemeentebestuur.

Het faciliteren kan o.a. bestaan uit:

- één aanspreekpunt binnen de gemeente voor wijkgericht werken, participatie, communicatie en informatie;
- er is geen exclusieve wijkcoördinator/adviseur per WBT meer, maar de WBT's hebben wel 1 centraal aanspreekpunt waar zij met hun vragen om advies, ondersteuning en facilitering terecht kunnen;
- het opbouwen en onderhouden van een netwerk;
- het opbouwen van een relatiebeheersysteem;
- het verzamelen en ontsluiten van kennis uit en over de wijk (samenleving);
- het organiseren van een digitaal wijkinformatiesysteem ("de situatie in de wijk"), ondermeer via beleidskaarten met wijkspecifieke vertaling van opgaven, plannen en uitvoering;
- Het vervullen van de faciliterende regierol door de gemeente;
- Het optimaliseren van de gemeentelijke website met een betere verbinding met een plek voor de partners in de samenleving (inclusief de WBT's).

Onderstaand is in een figuur aangegeven op welke wijze deze eenheid zal worden ingebed in de ambtelijke organisatie.

De wijkcoördinatoren zullen een plek krijgen binnen deze eenheid. Hoe hun rol er exact zal gaan uitzien is op dit moment nog onderwerp van onderzoek en ontwikkeling. Zodra hierover meer bekend is en over wat de eenheid precies kan betekenen voor onze partners in de samenleving en onze interne organisatie, zal daarover nader worden gecommuniceerd. Het herdefiniëren van de rol van de wijkcoördinator extern (richting de WBT's en andere partners) en intern (binnen de gemeentelijke organisatie) betekent het scheppen van duidelijkheid over de taken en verantwoordelijkheden van wijkcoördinatoren.

In het gebiedsgerichte werken is de focus voor het oplossen van knelpunten een combinatie van fysieke EN sociale maatregelen. Ook de sociale kant verdient aan de voorkant van het proces aandacht. We werken binnen Soest op dit moment met fysieke projectenlijsten. Deze zullen worden uitgebreid met sociale projecten, zodat er sprake is van één overzicht en de plannings op elkaar aansluiten. De interne afstemming zal hierdoor eveneens een ander karakter krijgen.

Gemeente en andere wijkpartners moeten elkaar kunnen vertrouwen en elkaar aan afspraken kunnen houden, en gezamenlijk verantwoordelijkheid voor een gebied uitstralen. Ons streven is de samenwerking met partnerorganisaties te intensiveren en waar nodig afspraken te maken over zaken als:

- gezamenlijke analyse van problemen en vraagstukken, inclusief samen analyseren waar ingrijpen nodig en wenselijk is;
- het delen van kennis;
- integreren, afstemmen dan wel informeren over beleids- en onderhoudsplannen.
- de inzet van mensen en middelen;
- gezamenlijke werkwijzen en organisatorische oplossingen, inclusief het oplossen van samenwerkingsproblemen en meningsverschillen.

2.1. Ontwikkelingstraject

Al gaande weg zullen we de komende jaren samen met de partners gebiedsgericht werken verder vormgeven. We gaan de gesprekken aan met samenwerkingspartners om de samenwerking op basis van de uitgangspunten in deze nota verder vorm te geven en te intensiveren.

Wij gaan een procesplan opstellen voor de verdere uitwerking van gebiedsgericht werken. Hierin komen de volgende punten aan de orde:

- doorontwikkeling van de professionele organisatie (inclusief gebiedsgericht werken, integraal werken en participatie). De verandering in cultuur is al eerder opgestart en moet nu verder worden vormgegeven in de eerder ingezette doorontwikkeling.
- medewerkers moeten zich bewust worden van het belang van interactief beleid en gebiedsgericht werken en hun rol daarin. Dit vraagt een stimulerende houding van de leiding en inzet op specifieke competentieontwikkeling. Het strategisch opleidingsbeleid van de gemeente Soest voorziet in deze competentieontwikkeling en ondersteunt dit proces.
- de ambtelijke organisatie wordt belast met twee ontwikkelingen die min of meer gelijktijdig worden ingevoerd (het "nieuwe" gebiedsgericht werken en interactief beleid/participatie.) Dit vraagt om een zeer zorgvuldige invoering en begeleiding van beide trajecten.

2.2. Evaluatie, monitoring en bijsturing

Om in de toekomst te kunnen blijven volgen hoe gebiedsgericht werken zich ontwikkelt (in- en extern) is het van belang om de nieuwe werkwijze op gezette tijden te monitoren en bijvoorbeeld 1x per jaar te evalueren met organisatie, partners en raad.

Vervolgens kan op basis van de uitkomsten bijsturing plaatsvinden. Vanuit de eerder omschreven organisatorische eenheid kan dit proces gefaciliteerd worden.

Wij zullen de raad binnen programma 9 via de P&C cyclus rapporteren over de voortgang.

HOOFDSTUK 3

Rolverdeling tussen WBT's en gemeente

Wat verwacht de gemeente van de WBT's?

Nieuwe afspraken

WBT's en gemeente worstelen met de rol en positie van de WBT's. Is een WBT nu de enige gesprekspartner van de gemeente namens de wijk? Of is een WBT een belangrijke, maar niet de enige, gesprekspartner vanuit de wijk? Het komt voor dat een WBT de plannen die de gemeente heeft verdedigd naar haar achterban of er juist tegen ten strijde trekt. Is het de bedoeling dat een WBT in zo'n positie terecht komt?

De achterliggende vraag is echter of we van een WBT mogen verwachten dat ze de wijk vertegenwoordigt en belangentegenstellingen binnen de wijk afweegt. Ten eerste omdat een WBT niet democratisch gekozen is. Ten tweede omdat veel bewoners zich op een ander niveau organiseren en aangesproken voelen dan de wijk, bijvoorbeeld de straat, buurt, gemeentebreed, of op thema. Gelet op de ontstane situatie en alles wat hiervoor door ons is aangegeven is het helder dat er nieuwe werkafspraken moeten worden gemaakt. Afgezien van algemeen geldende afspraken/regels kunnen er ook per WBT variaties worden aangebracht. Dit heeft vooral te maken met de mate van gewenste ondersteuning of specifieke interesses. Ook hierin maatwerk en flexibiliteit.

3.1. De basisafspraken: wat is een WBT?

De gemeente gaat uit van de volgende basisafspraken:

1. Elke wijk mag maximaal 1 WBT hebben;
2. Bij de indeling van wijken wordt de gemeentelijke wijkindeling gehanteerd;
Deze indeling ligt niet voor altijd vast, maar zal ook flexibel en op maat ingericht kunnen worden. Op basis van de bespreking met de WBT's in december kunnen thema's als gemeentelijke wijkindeling, aantal WBT's of herijking van bestaande teams onderwerp van discussie en nadere invulling zijn;
3. Oprichting van een WBT geschiedt op initiatief van bewoners;
4. Een WBT bestaat minimaal uit 5 leden die in de betreffende wijk wonen;
5. Om strijdige belangen te voorkomen mogen raadsleden, steunfractieleden en fractieassistenten geen lid van een WBT zijn. Ambtenaren in dienst van de gemeente kunnen alleen lid worden van een WBT mits B&W hebben ingestemd;
6. De reguliere vergaderingen van een WBT zijn openbaar en vrij toegankelijk.

3.2. Afspraken over het wijkbudget

WBT's hebben in de afgelopen jaren talloze activiteiten initiatieven ontplooid om hun leefomgeving prettiger te maken en daar inwoners bij te betrekken en hen te activeren. Dankzij hun inzet zijn verschillende zaken gerealiseerd, zoals bijvoorbeeld deelname aan Zomerschoon, nestkastjes en duiventil, zomer- en straatfeesten, Halloween, Kunstlint, beleefstuin, speelplekken, zwerfvuilacties en voorlichting op scholen.

WBT's kunnen dit soort activiteiten mede ontplooiën omdat zij kunnen beschikken over een eigen wijkbudget. Zij kunnen dit zelf benutten voor activiteiten maar ook initiatieven van andere inwoners met een bijdrage steunen.

De gemeente wil dat de toekenning van het wijkbudget wordt verankerd in de de Algemene Subsidieverordening Soest (d.d. 23 juni 2005). Dit maakt het mogelijk om aanvullende beleidsregels op

te stellen. Hiermee wordt een WBT gelijkgesteld met andere organisaties in Soest die subsidie ontvangen van de gemeente. Deze beleidsregels worden als volgt vormgegeven:

- elk jaar wordt tijdig aangegeven wat het beschikbare budget per wijk is voor het lopende jaar met een vast bedrag per inwoner. Op dit moment is dit bedrag € 1,51 per inwoner;
- toekenning van het wijkbudget vindt plaats op een door het WBT opgesteld activiteitenplan met als doel het verbeteren van de directe leefbaarheid; uit het wijkbudget betaalt een WBT alle kosten:
 - organisatiekosten (bestuur, zaalhuur, werkgroepen, representatie, notulen, papier- en printercartridges etc. etc.)
 - communicatie (wijkkrant, website, folders, aankondigingen, enquêtes, wijkavond etc.)
 - activiteiten en projecten van een WBT zelf, en initiatieven uit de buurt (zwerfvuilacties, barbecues, buurtborrels).
- elk jaar levert een WBT vóór 1 april een verslag in met een inhoudelijke en financiële verantwoording over het voorafgaande kalenderjaar.
- een WBT kan tegelijkertijd met de inhoudelijke en financiële verantwoording een verzoek indienen voor het bestemmen van batige saldi. B&W beslist over dit verzoek (conform art 3.3 van de huidige beleidsregels). Het is dus mogelijk om batige saldi te sparen voor activiteiten in een ander kalenderjaar. Een WBT dient hiervoor een verzoek in, waarover B&W een besluit neemt. Zonder positief besluit vloeit wijkbudget dat niet is besteed, terug in de Algemene Reserve van de gemeente.
- het beheer van het wijkbudget komt te liggen bij een WBT (voorheen lag dit bij de gemeente). Een aantal WBT's heeft de afgelopen jaren laten zien dat zij beschikken over een solide financiële administratie en serieus werk maken van de verantwoording van het wijkbudget. De nieuwe werkwijze betekent dat het gehele wijkbudget in het begin van het kalenderjaar wordt overgemaakt aan de penningmeester van een WBT; een WBT kan een deel van haar wijkbudget besteden aan fysieke maatregelen in de wijk mits dit past binnen de afspraken rond de leefbaarheidsagenda (zie hoofdstuk 4).
- de gemeente beheert het wijkbudget voor een wijk dat geen WBT heeft.

3.3. Afspraken over beleidsadvisering en rol bij participatieprocessen

(Leden van) WBT's kunnen als de 'ogen en oren' van de wijk functioneren. Omdat zij idealiter veel van hun wijk weten, is hun advies op het terrein van wijkspecifieke leefbaarheid, sociale veiligheid en leefomgeving waardevol. Maar ook wijkoverstijgende beleidskeuzes met gevolgen op wijkniveau lenen zich voor advisering door WBT's. Hier hebben de WBT's een rol naast alle andere partners waarmee de gemeente samenwerkt.

WBT's kunnen gevraagd en ongevraagd advies uitbrengen

Deze advisering kan bestaan uit ideeën en suggesties aandragen, problemen signaleren, oplossingen bedenken. Het kan gaan om ongevraagd advies over onderwerpen die op dat moment spelen en raken aan de leefbaarheid van de wijk, maar ook om gevraagd advies over beleid of plannen van de gemeente, waarbij burgerparticipatie deel uitmaakt van het projectplan of beleidsproces (zie: *nota communicatie en participatie*). Vooraf inperken van het domein van advisering (de onderwerpen), staat op gespannen voet met de betrokkenheid van de wijkbewoners: namelijk het bevorderen van de leefbaarheid en sociale veiligheid in hun wijk.

Om WBT's in staat te stellen deze rol goed te kunnen uitoefenen is het nodig dat de gemeente tijdig relevante informatie aan de WBT's verstrekt.

Schaalniveau onderwerp is van invloed op 'gewicht' van het advies

Het staat WBT's vrij om de gemeente over alles wat de wijk aangaat te adviseren, maar dat betekent niet dat de gemeente alle adviezen op dezelfde manier oppakt. De invloed van de WBT's hangt samen met het schaalniveau van de onderwerpen waarover zij adviseren. Grof gezegd: het WBT heeft meer invloed op onderwerpen dichtbij (die zich beperken tot de grenzen van de wijk), dan op onderwerpen die (het belang van) de wijk overstijgen. Dit is een verantwoordelijkheid van de gemeente en de invloed van WBT's zal op dit schaalniveau minder groot zijn. Een advies wint aan gewicht door bij advisering aan de gemeente transparant te zijn over het draagvlak van het advies in de wijk (hoe breed gedragen is het advies en hoe is het tot stand gekomen) en het inzichtelijk maken van eventuele meningsverschillen in de wijk.

Dit laat echter onverlet dat WBT's wel over wijkoverstijgende onderwerpen kunnen meepraten en adviseren via de participatievormen die daarover binnen de gemeente worden aangegeven. Bij onderwerpen dichtbij, waarop de invloed van WBT's groter is, gaat het zoals gezegd over fysieke en sociale aspecten van leefbaarheid.

Gemeente kan beargumenteerd afwijken van advies

De gemeente weegt in haar standpunten de adviezen van de WBT's, partnerorganisaties en individuele inwoners mee. Wanneer het afgewogen standpunt van de gemeente afwijkt van het advies van de WBT's wordt dit beargumenteerd en gecommuniceerd met de WBT's. In het geval van een formeel inspraaktraject gebeurt dit door college of raad. In alle andere gevallen door de genoemde nieuwe eenheid in hoofdstuk 2.

Welke rol en positie hebben WBT's dus niet?

- Gekozen wijkvertegenwoordiging. De WBT's hoeven geen afwegingen of keuzen te maken namens de wijk. Dit is de taak van de gemeente, met input van de WBT's die zichtbaar maakt welke meningen er leven bij bewoners(groepen) in de wijk.
- Verlengstuk van de gemeente. WBT's hoeven het beleid van de gemeente niet te verdedigen richting wijkbewoners. Wanneer een WBT door wijkbewoners aangesproken wordt in het geval de gemeente een afweging maakt die afwijkt van een advies dan is de gemeente aanspreekpunt en niet het WBT.

3.4. Wat heeft de gemeente de WBT's te bieden?

Op basis van deze uitgangspunten kunnen WBT's ieder hun eigen profiel, identiteit en werkwijze bepalen. De WBT's kunnen gebruik maken van de organisatorische eenheid (zie hoofdstuk 2) die in- en extern faciliteert en adviseert. Dit betekent in elk geval:

- betere informatieverstrekking;

De organisatie zorgt voor een adequate informatieverstrekking en stroomlijning van informatie naar de WBT's. Zij hebben er nadrukkelijk behoefte aan te weten wat er aan zit te komen voor hun wijk en kunnen/willen daar mogelijk ook hun activiteiten en uitgaven op aanpassen.

- ondersteuning in Opleidingen en Competentieontwikkeling;
- betere toegang tot kennis uit en over de wijk (samenleving);

- zoals eerder ook aangegeven, kunnen WBT's en andere partners in de samenleving gebruik maken van een digitaal wijkinformatiesysteem ("de situatie in de wijk", ondermeer via beleidskaarten met wijkspecifieke vertalgen van opgaven, plannen en uitvoering, langs verschillende informatiedragers weergegeven afbeeldingen, beeld, geluid en teksten).
- een centraal aanspreekpunt voor advies, ondersteuning en facilitering;
- betere benutting van de gemeentelijke website door een betere verbinding en aparte koppeling met bijv. WBT's;
- bemiddeling bij samenwerking tussen inwoners en andere partners. Daarbij kan gedacht worden aan ondersteuning vanuit Balans (voor ondersteuning van de WBT's bij behoefte aan bepaalde basisvaardigheden) of andere partners met kennis en kunde die gemeenschappelijk beter benut kunnen worden.

3.5 Samenvattend

Deze kaders van het college scheppen duidelijkheid over de rol en positie van WBT's in hun relatie met de gemeente. Naast de rol om, met een eigen budget, activiteiten in de wijk te ontplooiën, geeft het de WBT's de mogelijkheid zich uit te spreken over onderwerpen die spelen in de wijk. Maar dat kunnen ze ook doen over wijkoverstijgende (gebiedsgerichte) aangelegenheden die de leefbaarheid beïnvloeden (bij vooraf aangegeven participatietrajecten). Het biedt duidelijkheid over de mate van invloed van de WBT's op de diverse beleidsniveaus. De kaders bakenen ook af welke rol WBT's niet hebben (geen verlengstuk, geen exclusiviteit, geen vertegenwoordigend orgaan). Inwoners maar ook de gemeente mogen op dit punt dan ook geen verwachtingen hebben van de WBT's.

HOOFDSTUK 4 Vervolg en tijdsad

We willen werken met vaste structuren en met flexibele overlegvormen, waar dat een meerwaarde biedt. Daarom gaan we opnieuw met onze bestaande (en nieuwe) partners in gesprek over de invulling van het overleg mede gebaseerd op de uitgangspunten in deze notitie. Het gaat om maatwerk, flexibiliteit, gebiedsgericht en de wensen van de partners.

4.1. Mogelijke overlegvormen: waar kun je aan denken?

Onderstaand is een aantal mogelijke vormen opgenomen die in de gesprekken met de partners in de samenleving, waaronder de WBT's, verder vorm kunnen krijgen. Ook hiervoor geldt maatwerk, flexibiliteit en de wensen van gemeente en haar partners.

Wijkschouw nieuwe stijl

De wijkschouw moet worden ingezet als middel (geen doel) om bij een bepaald in te zetten project bewoners te betrekken. Een belangrijke voorwaarde is inbedding: we zijn daar al iets van plan; er is geld; er gaat iets gebeuren! De wijkschouw kan dan als een strategisch middel worden ingezet bij de planning van een project.

Leefbaarheidsagenda

Een uitwerking van de organisatie van gebiedsgericht werken (zie hoofdstuk 4) is dat de gemeente samen met partners wil gaan werken met een leefbaarheidsagenda per wijk (zie ook het overlegschemata in bijlage 1). Hierover worden nadere afspraken gemaakt met directies van betrokken organisaties. De

gemeente betreft een WBT bij het praten over de opstelling van de leefbaarheidsagenda. In het kader van deze agenda maakt een WBT haar wensen over fysieke aanpassingen in de woonomgeving kenbaar.

Vormen van overleg

- Directieoverleg Gebiedsgericht werken (*strategisch niveau, jaarlijks*)

Doel: Vaststellen en bewaken kader voor samenwerking gemeente/partners

Beoogd resultaat: Afsprakenstel tussen de wijkpartners en gedeelde visie op gebiedsgericht werken

- Wijkteam professionals (*tactisch niveau maatwerk per wijk, 1 à 3x per jaar*)

Doel: Vaststellen leefbaarheidsagenda (& veiligheid per wijk)

Beoogd resultaat: Wijkjaaragenda, gedeelde analyse & visie op (ontwikkeling) wijk/gebied en beschikbaarheid gegevens

- Overleg beheer & handhaving (*uitvoerend niveau, maatwerk per wijk, 1 à 3x per jaar*)

Doel: Afstemmen werkzaamheden, verwijzen, kennen en gekend worden

Beoogd resultaat: Afstemming dagelijkse werkzaamheden en signalen & gegevens uit onderzoek en meldingen.

Zie voor een nadere mogelijke uitwerking van deze overlegvormen bijlage 1.

4.2. Wijkwethouder

Door WBT-leden is in vergaderingen wel de wens geuit voor wijkwethouderschap. Er zijn signalen in de raad dat dit een kwestie is om nader te beschouwen. Bij het aantreden van het nieuwe college begin 2010 is, vanaf de eerste werkweek, wethouder Jannelies van Berkel wethouder van Soesterberg.

Naar aanleiding hiervan hebben bewoners uit Soest vragen gesteld waarom er geen wethouders zijn voor de andere wijken in Soest. De werkwijze in Soest is nu dat afhankelijk van het onderwerp wordt gekeken welke vakwethouder verantwoordelijk is. Komen er andere inhoudelijke onderwerpen aan de orde, dan wordt dit onderling door de collegeleden afgestemd.

Voorstel is om op basis van ervaringen bij andere gemeenten en het wethouderschap Soesterberg dit thema op een later tijdstip te bespreken met de raad.

4.3. Extra budget gevraagd aan de raad voor herijking wijkgericht werken

Het voorstel is om de door de raad beschikbaar gestelde € 20.000,-- in te zetten voor de uitwerking van deze herijking. Hoe dat precies kan worden ingezet is dus afhankelijk van de kaders die de raad op 9 december 2010 meegeeft en de vervolgbesprekingen met de partners in de samenleving. Een suggestie zou bijvoorbeeld kunnen zijn een deel van dit bedrag te besteden aan initiatieven die voortvloeien uit de bijeenkomst over de leefbaarheidsagenda en die een bijdrage leveren aan de leefbaarheid en (sociale) veiligheid in de wijk of het gebied.

4.4. Tijdspad

1. Bespreken nota Gebiedsgericht werken: herijking wijkgericht werken (december 2010)
2. Bespreken van nota met partners in dorp en wijken (december 2010/januari 2011)
3. Definitief voorstel Nota Gebiedsgericht werken/Herijking Wijkgericht Werken voorleggen (bespreken) aan de raad en besluitvorming (januari/februari 2011)
4. Samen aan de slag: uitvoering (februari 2011 en verder)

Op basis van de uitkomsten van de bespreking in de raad en met de partners in de samenleving wordt een tijdspad opgesteld rond de verdere inbedding van gebiedsgericht werken binnen de organisatie en de organisatorische eenheid, de rol van de wijkcoördinator en de afspraken met de partners in de samenleving.

Bijlage 1 Schema gebiedsgerichte samenwerking

Voorgestelde overlegvormen:

Niveau		Doel	Deelnemers
Directies	Strategisch	Kader samenwerking vaststellen	Bestuurlijk niveau
Adviseurs	Tactisch	Analyse & visie vaststellen	Wijkadviseurs
Uitvoering	Operationeel	Afstemmen werkzaamheden & handhaving	Uitvoerenden / handhavers

Uitgewerkt:

Overlegvorm	Doel	Resultaat/product	Deelnemers (nog aanvullen met andere partners)	trekker:
Directieoverleg Gebiedsgericht werken (strategisch niveau, jaarlijks)	Vaststellen en bewaken kader voor samenwerking gemeente/partners	Afsprakenstet tussen de wijkpartners Gedeelde visie op gebiedsgericht werken	Gemeente	Gemeente + directie + wethouder
			Portaal, Alliantie, SWOS	Directie
			Balans	Directie
			Politie	wijkchef
Wijkteam professionals (tactisch niveau maatwerk per wijk, 1 à 3x per jaar)	Vaststellen agenda leefbaarheid & veiligheid per wijk	Wijkjaaragenda Gedeelde analyse & visie op (ontwikkeling) wijk/gebied Beschikbaarheid gegevens	Gemeente	Afd. hfdn ruimte en samenleving Projectleiders, beleidsambtenaren, wijkcoördinatoren (in hun nieuwe rol/functie o.b.v. herijkingsnota!) WBT's
			Portaal, Alliantie	Adviseur leefbaarheid
			Balans	wijkopbouwwerk jongerenwerker
			Politie	wijkagent
Overleg beheer & handhaving	Afstemmen werkzaamheden	Afstemming dagelijkse werkzaamheden	Gemeente	manager wijkbeheer BOA's, opzichters Serviceteam & groen

<i>(uitvoerend niveau, maatwerk per wijk, 1 à 3x per jaar)</i>	Verwijzen	Signalen & gegevens uit onderzoek en meldingen	Portaal, Alliantie	buurtopzichter overige medewerkers
	Kennen en gekend worden		Balans	wijkopbouwwerker jongerenwerker
			Politie	wijkagent of wijk-surveillant

Overlegvorm	Doel	Resultaat/product	Deelnemers	trekker:
WBT	(Actieve) bewoners betrekken bij plannen en uitvoering, stimuleren eigen initiatief & verantwoordelijkheid (evt nog aanpassen op basis kaders herijkingsnota)	Contact en informatie, Activiteiten uit wijkbudget	Bewoners	WBT
			Gemeente	Op afroep naar wens van de wbt
			Portaal, Alliantie	
			Balans	
			Politie	
Wijkschouw of nog een andere vorm nog nader te bepalen bijvoorbeeld wijkwandeling (1 keer per raadsperiode)	Ontmoeting, Laagdrempelige contacten met wijkbewoners		Gemeente Wijkpartners Bewoners	Communicatie